

SVOBODNA SLOVENIJA

85

LET

ESLOVENIA LIBRE

Glasilo Slovencev v Argentini

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

svobodna.slovenija

Leto LXXXV | 15. februarja 2026 - Buenos Aires, Argentina | Št. 3

OTROŠKA KOLONIJA “PRI HANŽELIČU” V CORDOBI

Tudi letos smo imeli slovensko otroško kolonijo v Córdoba.

Prvi dan: Vzhajajoče sonce je naznanjalo, da se bližamo našemu cilju. Otroške oči so se zazirale skozi okna avtobusa, željne pogleda na Hanželičev dom, kjer bi končno lahko pretegnili od sedenja razbolele noge. Dvanajsturno potovanje iz Buenos Airesa se je nazadnje vendarle sklenilo. Pri glavnem vhodu so nas pričakali nasmejani obrazi podporne ekipe, ki je prispela dan prej. Po izmenjavi pozdravov in objemov ter zbiranja prtljage smo bili najprej deležni zajtrka. Sledila je razdelitev sob in nastanitev ter sprehod po okoličnem Hanželičevem domu. Medtem so nam pridne roke v kuhinji pripravile okusno kosilo. Po kosilu je sledil počitek in nato športno udejstvovanje v bazenu in v igri med dvema ognjema. Dan se je začel prevešati v večer, ko so nam preostali le še pevske vaje za praznovanje tretjega svetega večera, sveta maša, večerja in predstavitev skupin po sobah. Neprespana noč na avtobusu in bogat dan sta poskrbela, da smo končno utrujeni legli v postelje, da bi si nabrali moči za nov dan, poln dogodivščin.

Drugi dan: Čudovito jutro je obetalo prekrasen dan. Ne samo zaradi jasnega neba in rahlega vetriča, ki se je poigral s krošnjami dreves, bila je nedelja, Gospodov dan, mala velika noč. Iz sna nas je prebudila glasba. Bila je znak, da nas čaka zajtrk. Seveda dovolj zgodaj, da smo spoštovali evharistični post pred srečanjem z Gospodom pri sveti maši. Malo pred deseto uro dopoldne smo se zbrali v bližnji cerkvi Žalostne Matere Božje. Redno lokalno občestvo nedeljnikov je razširila naša prisotnost, poživilo pa naše sodelovanje s petjem pri bogoslužju. Po sveti maši nam je do kosila ostalo še toliko časa, da smo se razdelili med igranje odbojke, nogometa in okroglega tenisa (bolj znanega kot roundnet ali spikeball). Kosilu je sledilo raziskovanje nepoznatih slovenskih besed v različnih knjigah za otroke v slovenskem jeziku. Nato smo se razdelili v štiri tekmovalne skupine (Čebelice - zavetnik sveti Ambrož, Pikapolonice - zavetnica sveta Polona, Murenčki - zavetnica sveta Cecilija, Kresničke - zavetnica sveta Lucija) in se pomerili v igri med dvema ognjema in nogometu. Vroče popoldne smo sklenili z ohlajitvijo v bazenu in pevsko vajo za sveti večer. Komaj smo odpeli zadnje takte Svete noči, že je pozvonil zvonček in nas povabil k večerji. Dan se je prevesil v noč in nam dal priložnost še za zadnjo igro – smrtno strelo. Utrujeni od razburljivega dneva smo legli v postelje v pričakovanju novega dne.

Tretji dan: Gospod nas je ponovno blagoslovil s sončnim jutrom. Po zajtrku smo sedli na avtobus in se odpeljali proti La Cumbre. Kljub temu da smo še vedno v času božiča, nismo želeli izpustiti priložnosti in moliti ob trpečem Jezusu na križevem potu. Sledili smo štirinajstim postajam in premišljevali o svojem življenju v odnosu do Odrašenikovega trpljenja. V skladu s sporočilom krščanskega oznanila se zgodba na vrhu ne konča s križem in smrtjo, ampak z velikim kipom Cristo Redentor po vzoru tistega iz Ria de Janeiro. Ta tiho pričuje, da je življenje močnejše od smrti. Ponovno smo se vkrcali na avtobus, ki nas je popeljal v Los Cocos. Obiskali smo El Descanso. Pa ne zato, da bi si privoščili kratek počitek, ampak da bi kar najhitreje našli pot skozi čarobni labirint. Ravno, ko je pozvonil kuhinjski zvonček, smo se vrnili domov in se zbrali v jedilnici h kosilu. Po jedi smo še malo vadili slovenščino, nato pa je sledilo izdelovanje zastav po skupinah. Še malo igre v bazenu, družabnih iger na vrtu in generalka za sveti večer, pa je bilo popoldne pri kraju. Ob dvajsetih smo se zbrali v cerkvi pri sveti maši, sledila je večerja, po njej pa smo opravili blagoslov Hanželičevega doma, kot je navada na večer pred praznikom svetih treh kraljev. S tem smo sklenili še en bogat dan.

Četrty dan: Sončno, sončno in še enkrat sončno ... Tudi danes so naše oči najprej ugledale sončne žarke, ki so nas božali po licih skozi odprta okna. Jutro je bilo prijetno sveže in v zraku je bilo čutiti vznemirjenje. Kako ne, ko pa smo vstopili v praznik svetih treh kraljev in ti so tudi otroke v koloniji velikodušno obdarovali. Poleg tega sta dva člana ‘posadke’ praznovala še osebna praznika: Matej rojstni dan, Gašper pa god. Po zajtrku smo se povzpeli na avtobus in se odpeljali v La Falda. Pustolovski park Aéreo nam je pognal adrenalin po žilah in nam narisal nasmeh na obraz. Dopoldne je prehitro minilo in že smo se morali vrniti v Hanželičev dom, kjer so nas z odličnim kosilom pričakale naše kuharice. Popoldan smo preživeli v nadaljevanju ekipnega turnirja v nogometu in med dvema ognjema ter sproščenem druženju ob bazenu. Sonce se je nagnilo k zatonu, medtem ko smo se mi pripravili za sveto mašo ob slovesnem prazniku Gospodovega razglasenja. To smo obhajali v sosednji cerkvi Žalostne Matere Božje. Z večerjo so naše kuharice ponovno dokazale, da se s pripravo jedi odlično znajdejo. Zadnja točka dneva je bila igra tutifrutti, pri kateri smo se pomerili v znanju slovenščine. Sledil je le še počitek, saj smo vedeli, da nas jutraj čaka zgodnejše vstajanje in vzpon na ...

Peti dan: Noč nam je prinesla nevihtne oblake. Nad našim krajem se je dodobra razbesnela precejšnja nevihta. Kljub vsemu smo ostali zvesti nastavljeni zgodnji buditki v upanju, da bomo danes osvojili Mastil de Los Cocos. A po zajtrku je zavoljo varnosti in našega zdravja padla odločitev, da se na vrh tokrat ne bomo povzpeli. V zameno smo naredili kratek sprehod ob Rio Dolores do San Estebana in po vrnitvi še nekaj časa

posvetili športnim aktivnostim. Potem, ko se je nebo razjasnilo in je sonce zopet pokazalo svojo moč, smo se odločili, da bomo bolje izkoristili popoldan. Obiskali smo naravni rezervat Naguan Tica. Že sama pot je bila zelo prijetna in zanimiva, še bolj pa smo se razveselili spusta po jeklenici (la tirolesa) in ohlajitve v potočku. Ravno prav utrujeni smo se odpeljali proti domu. Sledila je sveta maša, nato večerja in sklep dneva z večerno molitvijo. Ker so urni kazalci pričevali o pozni uri, smo zlezli pod odeje in zaspali z mislijo na nov krasen dan.

Šesti dan: Vremenska napoved se je uresničila in že jutro je dalo vedeti, da nas čaka deževen dan. Žalostno, bi rekli, a naša počitniška kolonija zato ni bila nič kaj prikrajšana, z izjemo odsotnosti aktivnosti na prostem seveda. Dopoldanski čas smo se odločili preživeti z umetniškim pridihom, saj smo si vzeli čas za poslikavo majic, ki nas bodo lahko še lep čas spominjale na preživete prigode v letošnji koloniji. Po kosilu pa smo si v duhu zaspanosti deževnega dneva vzeli malo več prostega časa, v katerem so animatorji pripravili vse potrebno za izvedbo misijonske tombole. Bogata zbirka dobitkov in dobrodelni namen sta nas prepričala v velikodušno in zavzeto sodelovanje. Kar nekaj časa je minilo, preden smo izžrebali vse potrebne številke, ki so srečnejšem prinesle nagrade. Nato sta kot ponavadi sledili sveta maša in večerja. Ker smo bili ob koncu dolgega dne utrujeni in naveličani dežnih kapelj, smo se družno odločili leči k počitku v upanju, da nam Gospod nakloni sončno jutro.

Sedmi dan: Želje so se nam uresničile in ponovno smo vstali v lepo (čeprav hladno) sončno jutro. Po zajtrku smo se odpravili v park El Zapato, kjer je preteklo deževje v skalnih vdolbinah naredilo lužice, luže in jezera, kar je izmenjujoč se skalnati in zeleneči pokrajini dalo prav poseben pridih. Razpršili smo se po skalnih gmotah in občudovali s soncem obsijano pokrajino. Poseben pečat parku daje širok rumen tobogan, po katerem smo se spuščali v vrečah za krompir. Pri spustu se razvije ravno pravišnja hitrost, da se človeku ob tem dvigne raven adrenalina v krvi. Dan smo nadaljevali z obiskom Capille del Monte. Najprej sladoled, potem nekaj malega nakupovanja spominkov in nazadnje prevzem naročenih alfajorjev v lokalni delavnici teh sladkih dobrot. Po prihodu v dom je sledilo kosilo. Popoldne smo se nadejali, da bomo vendarle osvojili Mastil, a nam ga je vreme znova odneslo. Hribovje je bilo že zavito v oblake, ko so se ti začeli grozeče približevati tudi Hanželičevemu

domu. Dokler je bilo še nekaj sončnih žarkov, smo jih izkoristili za vragolije v bazenu, a kmalu nas je hlad prisilil v toplejšo preobleko. Deževni oblaki so se, ne da bi izpolnili svojo grožnjo, kaj kmalu umaknili in ponovno se je pojavila priložnost za igro na prostem. Sledilo je še nekaj umetniškega ustvarjanja, nato pa smo se pripravili za večerno sveto mašo. Po večerji smo po skupinah oblikovali zabavni večer, ki pa je bil tudi zadnji v teh dneh, ki smo jih skupaj preživeli v Hanželičevem domu. Še malo in vstopili bomo v zadnje ure počitniške kolonije Córdoba 2026.

Osmi dan: “Ojoj!!! Zadnji dan naše čudovite kolonije! Kako je lahko tako hitro minilo?!” smo se še vsi zaspani spraševali pri zajtrku. A tako je v življenju: najlepše stvari se najhitreje iztečejo. Sončno dopoldne smo izkoristili za igre na prostem. Najprej smo iskali izgubljeni zaklad, nato pa je bil čas za naši klasiki: odbojko in nogomet. Po kratkem premoru in malici je bila na vrsti še igra kraja zastavic. Kljub ohlajitvi se je v primerjavi s prejšnjimi dnevi toliko ogrelo, da smo lahko na koncu skočili tudi v bazen. Za kosilo so nam naše odlične kuharice pripravile hamburgerje, kar je za kratek čas odneslo misel na to, da se naše druženje v Hanželičevem domu zaključuje. Po kosilu smo se po tekmovalnem dopoldnevu odločili za bolj umirjeno dejavnost. Vzeli smo si čas za ogled risanega filma o Jezusovem življenju. Sledilo je pospravljanje sob, sveta maša in ‘zadnja’ večerja. Še zadnji pogled proti Hanželičevemu domu in naš avtobus nas je odpeljal proti domu.

Ob zaključku kolonije Córdoba 2026 se iz srca zahvaljujemo animatorski ekipi (Erika, Natalija, Tomaž, Aleks in Gašper) z Miriam na čelu za pripravo in izvedbo programa in vso skrb, ki so nam jo izkazali, odlični ekipi kuhinje (Marjana, Mikaela, Natasha, Zoe) z Andrejo na čelu, ki so poskrbele, da so bile mize vedno lepo pripravljene in naši želodčki (več kot) polni, podporni ekipi (Andrej in Marta, Julio in Mariči), Mirti, našemu ‘angelu varuhu’, ki je bdela na vsemi ‘skritimi operacijami’ kolonije, ter voznikom avtobusa za prijetno in varno vožnjo ves čas naše kolonije. Končno pa seveda hvala najbolj pomembni osebi, našemu dobremu Bogu, ki nas iz dneva v dan ohranja v bivanju na tem svetu in nas obenem pripravlja, da se z Njim srečamo v nebesih iz obličja v obličje.

Gašper Mauko in Nati Javoršek

Z ARGENTINSKIMI KORAKI PO SLOVENIJI

Junija se je folklorna skupina Pristava podala na izredno pot – povabilo, nas je vodilo v Slovenijo, kjer nas je čakalo nepozabno doživetje: udeležiti se turneje Dobrodošli doma in seminarja slovenskih ljudskih plesov pri Akademski folklorni skupini France Marolt. Tako smo med 20. junijem in 3. julijem živeli sanje vsakega plesalca – nastopati na odrih domovine naših staršev in starih staršev.

Priprave so se začele že marca, pod vodstvom profesorja Marcela Carteja. Šest parov nas je trikrat na teden vadilo, brusilo korake in urejalo podrobnosti. 15. junija smo pripravili čudoviti posloilni večer za družine in prijatelje. Tam smo prvič plesali program, ki smo ga nato ponosno pokazali v Sloveniji. Predstavili smo tri slovenske plesе – iz Bele krajine, Rezija in Prekmurja – ter, argentinski ples, naš značilni Pericón.

Po dolgem potovanju smo prispeli v Slovenijo, polni navdušenja in pričakovanj, da začnemo z vajami in spoznamo odre, kjer bomo nastopali. Prva postaja je bila Nova Gorica. Po prihodu smo se spočili, naslednji dan pa odkrivali Novo Gorico in Gorico v okviru ogleda Zgodba dveh Goric. Sprehodili smo se po Trgu Evrope na meji med Italijo in Slovenijo, ter obiskali muzej na obeh straneh, kjer smo še globlje spoznali zgodovino obeh mest.

Obiskali smo tudi park Vila Rafut, biser kulturne in naravne dediščine, ter Kostanjeviški

samostan, oba spomenika državnega pomena. Dan smo zaključili z goriškim kosilom in odšli počivat, saj se je naslednji dan začel turnejski program.

Prvi nastop smo imeli v Novi Gorici. Dobrodošli doma, to je bil velik kulturni praznik, ki je združil Slovence iz vsega sveta, da smo skupaj proslavili kulturo in slovensko identiteto potom glasbe, plesa, umetnosti ter kulinarike. Za nas je bil to poseben trenutek, saj smo ponosno zaplesali na Bevkovem trgu in si oder delili z drugimi argentinsko-slovenskimi umetniki, kar je še dodatno poudarilo povezanost naše skupnosti.

Drugi nastop smo imeli v Logatcu na 41. večeru pri vodnjaku na Čevici. Po nastopu so nas prijazno povabili na večerjo, kjer smo ob prijetnem pogovoru delili zgodbe z domačini. Njihova gostoljubnost nas je prevzela in res smo se počutili kot doma.

Na dan državnosti smo nastopili v Pivki, kjer je praznovanje pripravil Park vojaške zgodovine. Bil je družinski dan, poln različnih predstav, iger in dobrot, med katerimi seveda niso manjkali tudi Čuki. Ob koncu dneva smo si z vodičem ogledali muzej, ki nas je vse globoko ganil.

V Ljubljani smo nastopili na 31. Taboru Slovencev po svetu v Zavodu sv. Stanislava, ob praznovanju 80. obletnici poveljnega izseljenstva, bil je res čudovit dan. Hvaležno

ohranjamo spomin in ponosno nadaljujemo slovensko dediščino.

Posebna izkušnja je bila gotovo dvodnevni seminar pri Akademski folklorni skupini France Marolt. Pod vodstvom Tomaža Sime-tingerja in Luke Kropivnika smo spoznavali nove plesе, občudovali bogate noše iz različnih pokrajin in celo sodelovali na njihovih vajah. Za nas je bila to izjemna priložnost za učenje ob pravih mojstrih slovenske folklore; vsaka vaja, vsaka beseda in vsak korak je bil čisti navdih.

Zadnji nastop je bil v Gorici na Argentinskem večeru v okviru programa Dobrodošli doma, kjer smo se res počutili kot doma. Naši dnevi v Sloveniji so hitro minili, a vsak je bil poln doživetij. Med plesom, petjem in srečanj z našimi ljudmi smo znova odkrili, kako močne so korenine, ki nas združujejo in povezujejo.

Na koncu se iskreno zahvaljujemo vsem, ki nas vedno spremljajo in podpirajo. Hvala družinam in prijateljem za vso pomoč, potrpežljivost in srčno podporo na tej poti. Posebna zahvala gre tudi Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki s svojo podporo omogoča, spodbuja in nas navdihuje, da lahko nadaljujemo s tovrstnimi projekti ter ohranjamo kulturo, ki jo tako globoko ljubimo, živo tudi daleč od domovine.

Karina Schiffrer

VSE NAJBOLJŠE, G. ROBERT!

V torek, 3. februarja, na god sv. Blaža in prav na rojstni dan g. Roberta Bresta, smo se farani iz San Justa, San Martina, Carapachaya in Pristave zbrali v Slovenski hiši ob posebni in lepi priložnosti.

Večer smo začeli s česčenjem Najsvetejšega, nato smo prejeli Blažev blagoslov, ki nas je še posebej povezal v molitvi in hvaležnosti. Po duhovnem delu srečanja smo g. Robertu iz srca voščili ob njegovem 50. rojstnem dnevu ter skupaj nadaljevali v prazničnem in prijetnem vzdušju.

Zbralo se nas je okoli 40, kar je glede na to, da je bil delovni dan in sredi poletja, ko je veliko ljudi na dopustu, lep in pomenljiv znak povezanosti naših skupnosti. Večer je bil prežet s toplino, veseljem in hvaležnostjo za skupno pot ter za delo in prisotnost g. Roberta med nami.

Nevenka Godec

DUHOVNA MISEL | V boju s seboj

Homo est ens rationale et spirituale (lat. Človek je razumno in duhovno bitje). Ti dve lastnosti, ali bolje zmožnosti, ki sta bili podarjeni človeku kot ustvarjenemu bitju, sta pomembni izhodišči, ko želimo spregovoriti o postnem času. Kakor pri drugih stvareh zadevajoč človekovo bivanje, mora ta tudi pri vprašanju posta odgovoriti na temeljni dvom, ki sprašuje po smislu tega, kar počne: zakaj? Zakaj slediti skupku pravil oziroma običajev, ki mi jih po tradiciji nalaga neka religiozna ustanova, kateri sicer formalno pripadam? Čemu se spustiti v ta ponotranjnjeni zunanji boj, ki mi bo (v resnici le na videz) brezplodno, res da v zamejenem časovnem obdobju, a kljub temu v smislu ne smeš tega in onega ter moraš to in to, grenil moj vsakdan?

Ako bi človek smisel svojega početja na obravnavanem področju skušal najti le preko razumsko-miselnega procesa, najbrž ne bi našel zadovoljivega in pomirjujočega odgovora, ker “samotrpinčenje” na prvi pogled ni v skladu z logičnim redom narave. Ker pa – kot smo zapisali zgoraj – ne moremo izključiti duhovne razsežnosti v procesu iskanja smisla, se je človek zmožen na nek način oddaljiti od zgolj imanentnega in na življenje pogledati s širšega zornega kota. Ta perspektiva mu omogoča, da utemeljevanje smiselnosti nekega početja ni samo racionalni proces, ampak tudi duhovno razločevanje. Vstop na področje transcendentnega pa pomeni, da človek v tem primeru ni več sam, temveč v srečanju z Bogom in njegovim razodetjem. Utelesena beseda, Jezus Kristus v najbolj popolni obliki predstavlja to razodetje. Tako njegov nauk kot konkreten zgled brez pompa in posebnega oglaševanja, diskretno kot vtičnik spletnega brskalnika spremlja osmišljevalni proces, ki se vrši v človeku. Tragično je, ko se slehernik ne zmeni za Njegovo tiho prisotnost, saj bi mu Stvarnik sveta, to je tisti, ki vse kar je bilo, je in bo, pozna do obisti, lahko nudil edinstveno oporo in svet, pri njegovem vrednotenju stvarnosti. V tem kontekstu moremo trditi, da se veliko obče dobrega izgubi in veliko obče slabega (žal) zgodi.

Kaj moremo torej reči o smislu spoštovanja posta v luči figure in oznanila Jezusa Kristusa? Glede na celoto Njegovega življenja, razodeto v Svetem pismu, in nedvomno željo vsakega

krščenega bitja, da se mu z vsemi napori priliči kolikor mu je dano in kolikor je sam zmožen glede na trenutno stopnjo intelektualne in duhovne zrelosti, je uresničevanje postne postave brez trohice dvoma razumno, smiselno, celotno, skratka človeku skrajno koristno.

Z ugotovitvijo, da imajo postna prizadevanja smisel in dobrobit za naše življenje, pa se moremo dalje vprašati, kako se posta lotiti oziroma katere tradicije pri tem veljajo? Zgodovinsko dejstvo je, da se je postna disciplina za nas katoličane po II. vatikanskem koncilu precej spremenila. Zakonik cerkvenega prava (v nadaljevanju ZCP) iz leta 1917 je za štiridesetdnevni postni čas v pripravi na Veliko noč predvideval strožji red kot ga poznamo danes. Ob tem seveda pustimo ob strani še druge priložnosti (postna obdobja, dneve, evharistični post itd.), ki jih danes praktično ne poznamo oziroma so zanemarljive, zanemarjene ali pa jih sploh ni. Priznati moramo, da je področje katoliške postne discipline precej »nežno«. Seveda je prav, da se pričakuje tudi osebno odgovornost, samoiniciativo in samodisciplino, ker smo vendarle odrasli in (naj bi zato bili) zreli ljudje, a obenem ne smemo zatajiti realnosti, ki izpričuje, da se človek življenja loteva po liniji najmanjšega odpora. To pomeni, da bo iskal bližnjice in hitre rešitve kjerkoli se da, kar pa ne pomeni, da se bodo te rešitve končno izkazale tudi za najbolj optimalne. Slednje izpričuje ravno področje postne discipline. Že tako ohlapna in sodobnemu skozi življenje dirajočemu človeku na kožo pisana določila hitro sklenejo zavezništvo z iskanjem raznih olajševalnih okoliščin in izgovorov, zakaj vendarle neko določilo za nas v danem primeru ne velja. Tako še tisto malo posta, s katerim naj bi se pripravljali na praznik Gospodovega vstajenja, zbledi v nemo senco nečesa, kar naj bi bil pravi post. Ko se ozremo desno in levo po vernih iz pravoslavne in islamske skupnosti pa še tista senca postne sence izpuhti v nič. Ne gre za željo po kopičenju zadušljivih in neosmišljenih pravil, a neizpodbitno dejstvo, o katerem nas pouči življenje, je, da brez jasnih pravil igre, sorazmernih ciljev in vloženega truda ne moremo pričakovati vidnih sadov, ali če se izrazimo bolj pregovorno: »brez muje se še čevelj ne obuje« ali »kar boš sejal,

boš tudi žetl«. Obdobje postnega časa se v tem smislu predstavi kot priložnost za osebno rast, katere obresti bodo tolikšne, kolikor bo posameznik pripravljen vanjo investirati.

Zakaj torej ne bi k temu temeljnemu procesu v življenju človeškega bitja pristopili z vso zavzetostjo in predanostjo – zvestoba ciljem je namreč ključna za pozitiven rezultat –, kar ju premoremo? Zakaj ne bi dopustili, da globoko v nas požene močno hrepenenje po priličenju Kristusu, po občutni duhovni rasti, po konkretnih spremembah v vsakdanjem življenju, ki so posebej vidne kot blagodejen balzam v naših odnosih do vseh in vsega, kar nas obkroža? In zakaj si ne bi dali priložnosti v izkazu zrelosti in poguma pri brezkompromisnem izpolnjevanju postne discipline, ki nam po metodah krotjenja telesa omogoča obroditi duševne in duhovne sadove?

Strogi post, ki se od nas pričakuje na pepelnico sredo in veliki petek, naj bo res strogi post. Spomnimo se, da bo ta žrtev pravi nič v primerjavi s Kristusovo kalvarijo, po kateri smo deležni neprecenljivega daru življenja. Ako pa imamo željo še bolj se približati Kristusu, naj bo vsak petek (spomin na Kristusovo trpljenje in smrt na križu) in vsaka sredo (spomin na izdajo Kristusa) strogi post, pri čemer neprijetnost lakote darujmo za domovino, za zdravo pamet, za srečno zadnjo uro, za duše v vica, za žalujoče starše ob smrti otroka... K temu dodajmo še redno molitev, odpoved stvarjem in razvadam, ki nam kradejo čas in pijejo življenjsko energijo, namenimo čas branju kvalitetne literature... Spisek možnosti je dolg in omejuje ga le naša nepripravljenost, s katero je neprestan boj neizogiben, a nujen in prinašajoč veselje. Končno človek namreč pride do spoznanja, da v vsem tem postnem boju in izpolnjevanju disciplin – kakor pri Kristusovi zadostilni kalvariji – ne gre najprej za njegove osebne koristi – te so pravzaprav stranski produkti postnega truda –, ampak da je sol, kvas in luč svetu, ali povedano drugače, da je v postnem prizadevanju pridružen Kristusu kot dar za druge.

Gašper Mauko

OkrOgle OBLETNICE | Msgr. Anton Orehar (1 9 1 0 - 1 9 8 6)

Pred štiridesetimi leti, 7. marca 1986, je v **Mendozi umrl prvi delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, msgr. Anton Orehar. Skoraj 40 let je vodil cerkveno in versko življenje slovenske skupnosti v Argentini, bil pa je tudi usmerjevalec in močan steber vsega slovenskega organiziranega javnega življenja. Bil je neutrudljiv pridigar, do svoje smrti je poučeval na srednješolskem tečaju ravnatelja Marka Bajuka. Bil je pobudnik gradnje Slovenske hiše in cerkve Marije Pomagaj ter velik podpornik verskega tiska in verskih organizacij.**

Življenje in delo msgr. Antona Oreharja

Rojen je bil 13. junija 1910 v Predosljah pri Kranju. Oče je bil zidar, v družini je bilo 9 otrok. Ljudsko šolo je končal v domačem kraju, klasično gimnazijo pa v Kranju. Po končani gimnaziji je vstopil v ljubljansko semenišče in študiral na teološki fakulteti ljubljanske univerze. *“Na odločitev za duhovniški poklic je vplivalo versko življenje v domači družini in zgledno življenje domačih duhovnikov”* je msgr. Orehar izjavil za revijo Duhovno življenje ob svoji zlati maši.

V duhovnika ga je posvetil škof dr. Gregorij Rožman 8. julija 1934. Naredil je tudi profsorski izpit za poučevanje verouka na srednjih šolah in učiteljiščih. Hotel je narediti tudi doktorat, pa ga zaradi vojne in begunstva ni uspel končati.

Prvo kaplansko mesto je Antona čakalo v Mengšu, kjer se je posvetil poučevanju verouka ter delu v mladinskih organizacijah. Po štirih letih je bil premeščen za kaplana v Št. Vid nad Ljubljano, potem pa je prevzel poučevanje na ženski realni gimnaziji v Ljubljani kot stolni vikar. Delal je tudi v dijaških organizacijah, najprej v stolni kongregaciji za dijakinje, potem pa pri Katoliški akciji, kjer je bil zvezni asistent za dijakinje, visokošolke in akademičarke.

Njegovo delo je bilo zelo izpostavljeno v času revolucije, ko se je po šolah začela komunistična propaganda. To je bil tudi vzrok, da leta 1945 Anton ni hotel ostati v Sloveniji pod komunističnim režimom in se je odločil za begunstvo.

Preko Koroške je prišel v italijansko taborišče Monigo pri Trevisu, kjer je takoj začel s poučevanjem na begunski gimnaziji ter z dušnopastirsko oskrbo beguncev. 1. avgusta 1945 je škof Rožman Antona Oreharja imenoval za delegata ljubljanskih duhovnikov v taboriščih.

Ko je Anton Orehar videl, da se je veliko število beguncev odločilo za odhod v Argentino, se je odločil, da gre tudi sam, da bi bil v pomoč g. Hladniku, ki je bil tedaj edini duhovnik za Slovence v Argentini.

G. Hladnik je dosegel, da so argentinski škofje sprejeli posamezne slovenske begunske duhovnike v svoje škofije, za Antona Oreharja pa je prosil buenosaireškega nadškofa kardi-

nala Copella, naj ga sprejme kot njegovega pomočnika v Buenos Airesu. *“Dogovorila sva se, da on ohrani dušno pastirstvo za staro-naseljence, jaz pa za nove, ker po njegovem mnenju on njihovih razmer ne pozna. Ko je on prevzel župnijo sv. Jožefa, je meni prepustil celotno dušno pastirstvo vseh Slovencev. Kardinal Copello je to priznal”,* je opisal Orehar.

Ko je leta 1952 papež Pij XII izdal konstitucijo “Exul Familia”, ki je uredila dušno pastirstvo med izseljenci in določila, da je potrebno imenovati dušne pastirje in njihovega direktorja, je msgr. Oreharja škofovska konzistorialna kongregacija (danes škofovska konferenca) imenovala za direktorja slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, kar je tudi ostal do smrti.

Takoj po prihodu v Argentino je msgr. Orehar začel z organizacijo delovanja slovenske verske skupnosti v Argentini. Prosil je škofo, naj pošljejo slovenske duhovnike tja, kjer se je naselila večja skupina Slovencev. Uredil je nedeljske svete maše in slovenske šole za otroke. Tako so nastala slovenska središča in vsako je imelo svojega dušnega pastirja: v San Martinu g. Karel Škulj, v Ramos Mejiji g. Janez Kalan, v San Justu g. Janko Mernik, v Floridi g. Albin Avguštin, v Mendozi g. Ivan Caserman, v Mar del Plati g. Boris Koman, v San Luisu g. Franc Novak, v Cordobi g. Franc Levstek. Za njimi so prišli še drugi slovenski duhovniki, med njimi Alojzij Starc, Jure Rode, Gregor Mali, Jože Jurak, Jože Škerbec, Matija Lamovšek, Franček Prijatelj, Matija Borštnar, France Bergant, Janez Cukjati in Jože Guštin.

Msgr. Orehar si je zamislil Slovensko hišo in vodil njeno zgraditev. Tako je opisal svojo odločitev: *“Da zidamo Slovensko hišo, sem se odločil, ker se mi je zdelo nujno potrebno, da nekdo začne ustvarjati trdne temelje našemu središču za vso Argentino. Tu naj bi bilo versko, kulturno in socialno središče. Prav isti namen je bil s slovensko cerkvijo, ki naj bi bila obenem še spomenik našim žrtvam druge svetovne vojne. Zanimanje je nihalo, v začetku je bilo zelo veliko, potem je nekoliko usahnilo, povečalo se je, ko smo začeli zidati cerkev Marije Pomagaj.”*

Msgr. Orehar je vedno skrbel tudi za verski tisk, saj je bil prepričan, da je časopisje, versko in splošno, za izseljenstvo življenjskega pomena, ker vpliva na ohranitev in rast verskega in narodnega življenja. Od msgr. Hladnika je prevzel uredništvo revije Duhovno življenje in tednika Oznanilo.

Posebno ljubezen je msgr. Orehar izkazoval slovenskim šolam in srednješolskemu tečaju. Bil je neutruden veroučitelj. Za srednješolski tečaj je napisal učbenik *“Načela življenja: moralka – pomožni učbenik za 3. in 4. letnik slovenskega srednješolskega tečaja”* in s patrom Alojzijem Kukavico *“Temelji – Kristus – razlaga krščanskih resnic za prvi in drugi letnik”*. Rad je tudi poučeval verouk po slovenskih osnovnih šolah.

Msgr. Orehar je posvetil tudi veliko skrb verskim organizacijam. Takoj po prihodu v Argentino je priklical štiri veje Katoliške ak-

cije. Vso podporo je dal Slovenski fantovski zvezi in Slovenski dekliški organizaciji. Ustanovil je Vincencijevo konferenco, ki skrbi za pomoč potrebnim rojakom. Podpiral je tudi druge organizacije: Slovensko katoliško visokošolsko društvo, Slovensko katoliško akademsko starešinstvo, Zvezo slovenskih mater in žena in druge.

Poleg vsega opisanega dela je msgr. Orehar neprestano mislil tudi na razstresene rojake po vsej Argentini. Rad jih je obiskoval, se z njimi pogovarjal in za njih maševal. Ko so msgr. Oreharja vprašali, kaj potrebuje slovenska skupnost za preživetje, je brez dvoma odgovoril: *“Za ohranitev skupnosti so važne zlasti nedeljska slovenska maša, šole, organizacije in slovenski tisk”*.

Čeprav je že nekaj časa bolehal za diabetesom, je s trdo gorenjsko voljo premagoval bolezen in maševal, pridigal, učil, sodeloval pri predavanjih in obiskoval okrajne skupnosti. Januarja 1986 je bil še z otroško kolonijo v Cordobi, nato pa je opravil še dušnopastirski obisk v Rosariu. Slovenski dušni pastir v Mendozi, Jože Horn, je msgr. Oreharja pregovoril, naj gre z njim v Mendozo, kjer bi v vojaški bolnici zanj intenzivno poskrbeli in ga zdravili. Toda kljub vsej oskrbi je msgr. Oreharju odpovedalo srce in je umrl 7. marca 1986.

Posmrtno ostanke msgr. Oreharja so iz Mendoze prepeljali v Buenos Aires in položili na pare pred oltar v cerkvi Marije Pomagaj. Rojaki so se zgrinjali h kropljenju tri dni. Pokopan je bil 10. marca na pokopališču v San Justu, čez nekaj let pa so ga upepelili ter položili v pepelnico v cerkvi Marije Pomagaj.

Msgr. Orehar je bil eden trdnih stebrov slovenske skupnosti v Argentini.

Kaj je pomenil msgr. Orehar za slovensko skupnost:

“Ko so g. Oreharja kot mladega, skoraj nepoznanega duhovnika izvolili sobratje v taboriščnih letih iz svoje srede, je mesto direktorja dušnih pastirjev zasedel z vso odgovornostjo. S svojim ljudstvom je nastopil boleči eksodus, odhod preko morja. Z gorenjsko neuklonljivostjo je začel postavljati temelje razsežne slovenske župnije v Argentini.”

- Marjan Schiffrer

“Najbolj pride do izraza njegova sposobnost in dobrotu pri vzgoji, pri veroučnih urah na srednješolskem tečaju. Tiste ure so bile po mojem mnenju najboljše porabljene v vseh petih letih. S pristnostjo in z zgledom nam je štiri leta podajal temeljne resnice naše vere, ki zelo prepričljivo zvenijo iz ust tistega, ki nedvomno vanje veruje. Bile so čudovite ure, v katerih je dopolnjeval delo naših staršev. Izoblikoval in poglobil je naše versko znanje. Našo od staršev podedovano vero je spremenil v našo osebno vero.

- Andrej Poznič

“Želim obstati le pri eni njegovi vrlini: pri kreposti zvestobe. Hvala mu za zvestobo duhovništvu, za zvestobo begunstvu in begunski družini in za zvestobo besedam, delu, ravnanju, liku in neprenehnemu spominu na begunskega škofa Gregorija Rožmana.”

- Milan Magister

“Bil je neutrudljiv pridigar. Veliko je pridigal in rad je oznanjal božjo besedo. Govoril je šolskim otrokom, govoril dekletom in fantom, govoril starejšim. Vedno je oznanjal čisto božjo besedo, pa zmeraj tako, da smo ga mogli razumeti, vedno aktualno, vedno to, kar smo potrebovali.

V pridigah je bil zvest učenec rajnega škofa Rožmana, ki ga je visoko spoštoval in ljubil.”

- dr. Alojzij Starc

“Bil je jasnih misli glede vrednot krščanstva kakor tudi naravnih, a enako božjih vrednot narodnosti ... Zgodovina, ki bo nekoč pisala o naših – za nas kdaj nerazumljivih – poteh okoli po svetu, o tem našem težkem in kdaj res žalostnem življenju v begunstvu, ta zgodovina bo prikazala pravilno tudi žrtev polno delovanje slovenskega duhovnika v begunstvu. Pri tem prikazu bo brez dvoma msgr. Orehar in njim, ki so mu stali ob strani, dano častno mesto.”

- Zorko Simčič

“Msgr. Anton Orehar ni vodil samo cerkvenega in verskega življenja v Argentini, ampak je bil tudi glavna opora in usmerjevalec vsega slovenskega organiziranega javnega življenja. Dajal je zanj navodila in smernice, ni pa kratil svobodnega odločanja nobenemu društvu, nobeni ustanovi in nobenemu listu, pač pa se je trudil, da se je vse to naše javno delo razvijalo v smislu krščanskih in moralnih načel, v medsebojni strpnosti, v sodelovanju in medsebojnem prijateljstvu.”

- Rudolf Smersu

“Msgr. Orehar je bil naša glava, bil je naše toplo očetovsko srce. Skupaj je držal vso našo slovensko skupnost, jo učil, dvigal in krepil ... Bil je človek velikega srca, poln dobrote in ljubezni do slovenstva. Prijatelj revežev in trpečih, prijatelj mladine, goreč oznanjevalec božje besede, učen profesor in sposoben vzgojitelj ... Vedno zvest in čuječ je bil narodu kakor svetilnik sredi razdivjanega viharja, kakor neporušljiv obrambni zid, tolažnik in pomočnik v bridkosti, neustrašen in neuklonljiv glasnik resnice in pravice.”

- Lojze Rezelj

“Z ljubeznijo in potrpežljivostjo je učil leto za letom nove rodove študentov, pa istočasno vzgajal brez besed tudi vrsto novih učnih moči. Veselil se je, na svoj tihi način, če je opazil pri študentih dobro voljo, pa bil potr brez pritožb, kadar je naletel na brezbriznost ... Učil nas je, naj v preizkušnjah vedno zaupamo Bogu.”

- dr. Marko Kremžar

“Njegova velika skrb je bila, da bi kot dobri pastir vse ovce zbiral v eno čredo. V tem je dosledno ravnal po načelu škofa Rožmana, ki nam ga je ob smrti zapustil: “Eno nas druži in veže, smo Slovenci in kristjani!” Zlepa ni kdo s tako ljubeznijo, s tako zavzetostjo in tako pogosto ponavljal to geslo kot msgr. Orehar, v želji, da bi se skupnost vedno tesneje povezovala in vedno lepše razvijala.”

- dr. Mirko Gogala

Pripravil: **Jože Jan**

Viri: Svobodna Slovenija, Zbornik Svobodne Slovenije, Duhovno življenje

V SVOBODNI SLOVENIJI *pred 50 leti*

K PREŠERNOVEM DNEVU

Svobodna Slovenija, Leto XXXV - Št. 5 (5. 2. 1976)

8. februar je dan Prešernove smrti. Že pred vojno smo ta dan smatrali za praznik narodne kulture, ga praznovali po šolah in na ta dan razdeljevali nagrade najpomembnejšim kulturnim delavcem. To se je ohranilo tudi po vojni ter pomeni danes že kulturno tradicijo.

Letos vežemo ta dan še z drugim Prešernovim jubilejem. Pred dobrim mesecem — 3. dec. — je preteklo 175 let od njegovega rojstva. Pred 175 letom se nam je rodil človek, ki naj velja med nami in pred svetom za predstavnika slovenskega duha in kulturnega ustvarjalnega dela, kot tak, o katerem je že pred sto desetimi leti (1866) zapisal Stritar, da se z njegovo zbirko Poezij lahko na sodni dan predstavimo Bogu, da smo kulturno dozorel narod. Slovenski jezik, ki je do Prešerna le ubogo jecljal, je on dvignil v pojočo poezijo, na razvojno višino evropskih jezikov in se z njo uvrstil med svetovne pesnike. Slovenski jezik ima v njem svojega mojstra, slovenska besedna umetnost svojega prvega klasika, in enotni knjižni slovenski jezik svojega vzpodbudnika in soustvarjalca. To je eden prvih povodov njegovega vsenarnodnega češčenja. Drugi pa je v poudarku zavesti svojske slovenske narodnosti, ki jo je Prešeren potrdil s tem, da se ni uklonil ne ilirstvu ne panslavizmu, temveč je ostal kot za „večnost zabit“ v svoje slovenstvo, kajti četudi smo majhni in nepomembni, imamo od Boga dolžnost vztrajati v svoji narodni samobi-

tnosti prav do sodnega dne. In še v tretjič nam je osvetlil pot v bodočnost: napil je zdravico najprej slovenskemu narodu, nato miru s sosedi in potem združenju z vsem svetom v pravem humanizmu: žive naj vsi narodi v prijateljstvu, v takem, da bo tudi vsak poedinec „prost,“ to je svoboden.

Ob 175 letnici rojstva in v spominu na smrti dan in na ideale velikega Prešerna, nam, ločencem od domovine in od matične jezikovne in narodnostne kompaktnosti, morajo biti ti ideali še posebej prisotni v duhu in v dejanjih. Bog je med drugimi jeziki dal našemu svojo posebnost, in je enakovredna drugim jezikom, a nam dal tudi dolžnost, govoriti ga in gojiti, se v njem izpovedovati in v njem ustvarjati „do zadnjega dne.“ Ta jezik ni samo gramatični red zvokov in pravil, temveč je v njem izražena tisočletna zoritev Slovencev v to, kar smo: je izraz našega slovenstva, torej naša sveta dediščina, če smo od domovine oddaljeni toliko tisoč kilometrov, nas ne odvezuje razdalja, da ne bi ostali zvesti temu krvnemu dolgu v sebi. Posebno sedaj, ko razdalij ni več in ko svet spoznava, da le na temelju svojega rojstnega jezika in duha moreš postati kulturno tvoren tudi v drugačni sredini (kakor ugotavljajo zdaj še v Kanadi, Avstraliji, USA in drugod). Ljubi svoj jezik, rasti z njim, goji ga, beri in piši v njem, ustvarjaj kulturno v njem tudi in predvsem v zdomstvu. Ceni žrtve vseh tistih naših kulturnih delavcev, ki v našem jeziku delajo med nami, tiskajo časopise, knjige, pojo

v njem in ustvarjajo jezikovno domačnost v okolju drugih jezikovnih skupin. Prešernov dan naj bo njihov dan, praznik tega in takega kulturnega dela med nami, in zato tudi zavesti, da je slednje tako delo treba podpirati, zanj nekaj žrtvovati, skratka: ljubiti ga in še ljubiti!

Kot je bil Prešernu jezik temelj vsega njegovega dela, izražanja v umetnosti, narodoljubja in svobodoljubja, tako naj nam bo jezik osnova za naše skupinsko zbiranje, za naše življenje v skupnih domovih, za naše prizadevanje v katerikoli smeri, da se ohrani naše slovenstvo med nami. Komu naj zapojemo s Prešernom prvo zdravico? Naši mladini, fantom in dekletom, ženam in možem: naj postanejo živi udje slovenske skupnosti, vse od vrtcev do ljudskih šol, srednjih in najvišjih ... vse od otroka do mladeniča, do žene in matere in očeta novih družin, babic in dedov! Rastimo v slovenski narod v zdomstvu, pa v zavesti, da smo, mi tu in oni tam ene krvi, da smo en narod. Ta se je sicer razlil brez meja v svet, pa ima svoje večnostne korenine v tistem terenu slovenske etnografske kompaktnosti, ki zasluži zavarovanje in svobodo na zunaj in na znotraj. V združenji Sloveniji, kot je bila v času „slovenskih očkakov“ v Karrantaniji in s svobodnimi državljani! Tudi ta ideal je iz Prešerna. In delati zanj velja tudi za nas, ki smo izven tega zemljepisnega kroga, toda zajeti smo v celoti v njega duhovni obseg slovenske narodne in politične

samobitnosti.

In kakor težimo mi v svetu po slovenski državnosti in svobodnosti v etnografski domovini, tako je Prešernov in naš ideal bratstvo vseh narodov s slednjim v njegovi polnosti, in z vsemi v mirni družini narodov, svobodnih narodov, ki naj jih kot celota vodi princip humanosti. Da, konkretno: princip človečanskih pravic, vseh štirih svoboščin: svobode vesti in vere, besed in tiska, zbiranj in dela... Seveda, najprej v naši lastni domovini! Dolžnost imamo, da njo navajamo na pot, ki naj jo pripelje — svobodno združeno Slovenijo — v društvo svobodnih narodov, iz razcepa sfer v svet brez imperialističnega tiranstva, tega Prešernovega „vraga,“ ki moti sporazumevanje narodov. Pot v demokracijo ljudstva in hleba!

Danes je Prešernov dan. Dan narodne kulture, bratstva narodov in svetovne svobode. Dan človečanstva. In predvsem: praznik slovenstva doma in v zdomstvu. Praznik slovenskega genija.

Praznujmo ga s Prešernom: Bog živi ves slovenski svet! To je: ves svet, ki se priznava k slovenstvu. Odpirajmo mlademu rodu pot vanj. Podpirajmo vse, kar naj mu bo opora na tej poti: s slovenskim družinskim govorjenjem, petjem, s šolanjem in predvsem s — tiskom. Z vsem, kar ustvarja, plemeniti in razvija slovensko kulturo v zdomstvu.

td

OB PRAZNIKU SLOVENSKE KULTURE

Ljudski kulturni dan

Ko sta najstniški hčeri pred dvema ali tremi leti naznanili, da gresta na gasilsko veselico na drugi konec Ljubljane, sem bila zelo začudena, pa sta pojasnili, da bo tam cela šola. Počasi sem razumela, da so diskoteke iz mojih časov preteklost. Morda je k temu prispevala tudi korona; pokoronsko obdobje je pokazalo potrebo ljudi, da okrepijo vezi in se srečujejo v lokalnih okoljih. Gasilci v Sloveniji so tisti, ki uživajo izjemno zaupanje svetovnonazorsko različnih ljudi. Po koroni so bili tudi med prvimi, ki so se takoj postavili na noge. Mladi so tam, kjer se kaj dogaja in tako so z navdušenjem prisluhnili harmoniki.

V čem je njen čar? Prvi instrumenti, ki so delovali po principu potiska in vlečenja meha z vgrajenimi jezički, so se pojavili okrog leta 1820; za začetnika štejem Christiana F. L. Buschmanna. Slovenci smo zlato dobo harmonike doživeli v šestdesetih letih prejšnjega stoletja z Ansamblom bratov Avsenik. Milijoni prodanih plošč so utrdili prepoznavni glasbeni slog Oberkrainer — tradicionalno narodno-zabavno glasbo, ki je postala izredno priljubljena doma in po svetu. V devetdesetih in v začetku novega tisočletja pa se je je držala oznaka »goveja muzika« in tudi v sanjah si ne bi mislili, da bo doživela tako renesanso. Pravi hiti so postali mešanica »rapa« in harmonike. V Sloveniji ima malodane vsak večji kraj svoj narodno-zabavni bend. Ko zjutraj hodim mimo oglasne deske ob avtobusni postaji, se kar ne morem načuditi, kako nasmejani so videti mladi fantje na

plakatih, ki zlasti v pomladno poletnem času naznanjajo nove veselice — pa ne v rock ali tehno opravi, ampak v narodnih nošah!

Decembra je mestna občina izdala odlok, da trubači (balkanski trobilni orkestri) in drugi neprijavljeni nastopajoči (med njimi en in edini harmonikar na Tromostovju) ne smejo igrati v prestolnici in s tem razdelila Slovenijo. Smo res popolnoma brez koncepta, kaj sodi v naš kulturni prostor? Sobivanje različnih kultur je dejstvo, toda kako na primeren način regulirati dogajanje, da bo v ospredju naše izročilo? Ljubljana je med prazniki dobesedno preplavljena s tujimi turisti, kakšno podobo Slovenije bodo odnesli v svet? Pa mi, kako se počutimo, ko gremo v mesto »na lučke«? Po drugi strani je pomembno, da tudi priseljenci, ki z nami delijo vsakdanjik, doživijo svoj trenutek in se povese- lijo na svoj način. Ljudem vendarle ne gre jemati veselja v prazničnih dneh.

Še preden se je razvila debata, je Silvo Me-sojedenec prišel na dan z genialno idejo, da bi se na štefanovo, dan samostojnosti in enotnosti, »na Prešercu« zbrali slovenski harmonikarji. Odziv je bil izjemen, harmonika je odmevala z vsakega kotička Prešernovega trga in prepolne Čopove ulice. Pokazalo se je, kako globoko je slovenska pesem in narodna zavest vtisnjena v srcih ljudi. Ob našem največjem pesniku se je zgodil »ljudski kulturni dan«, katerega ponovitev z veseljem pričakujemo ob letu osorej.

Barbara Kastelec

*Vodja revijalnega programa
Založba Družina*

MARKO KOCJANČIČ

Nov redovniški poklic v naši skupnosti

V ponedeljek, 2. februarja, na praznik Jezusovega darovanja v templju, je Marko Kocjančič naredil večne zaobljube, kot benediktinski brat v samostanu Santa María de los Toldos.

Marko se je rodil 20. februarja 1979 v Slovenski vasi v Lanúsu. Pred šestimi leti in pol je vstopil v samostan, sedaj pa naredil večne zaobljube. Kot geslo samostanskega življenja si je izbral: “Tukaj sem, Gospod, da izpolnim tvojo voljo!”

V prihodnji številki bomo objavili obširen pogovor, ki smo ga z njim imeli.

Veselimo se novega redovniškega poklica v naši skupnosti, Marku pa želimo mnogo božjega blagoslova in naj ga Marija varuje na redovniški poti.

IZ DOMAČIH LOGOV | *Prosinec*

S to številko uvajamo novo rubriko z naslovom “Iz domačih logov”. V njej bo Franci Donko Mravlje predstavljal najpomembnejše politične, družbene, gospodarske in športne dogodke v Sloveniji. Kdo je Franci? Gre za osebo z mnogimi talenti in široko izobrazbo, ki pa želi le kratko predstavitev (kdor bi želel vedeti kaj več, gotovo najde informacije o Franciju na spletu). Strinjal se je le s tem, da napišem, da se je preizkusil v več poklicih in da ima rad Boga, naše ljudi in domovino. Z veseljem se je odzval na naše povabilo, da bi pisal v tej rubriki, saj mu je slovenska skupnost v Argentini pri srcu, rad bo v stiku z nami in nas kdaj celo obiskal. Hvala, Franci!

- Jože Jan

PROSINEC

Dragi prijatelji!
Najstarejši seznam slovenskih imen za mesece je Škofjeloški rokopis iz 1466, ugotavljajo v zgodovinskem društvu dr. Franca Kovačiča. V rokopisu so prvič zbrana domača imena za mesece, ki jih dandanes marsikdo med nami več ne pozna. Prosinec, kot se imenuje prvi mesec v letu, prosi za obilje, ki ga je v starih časih predstavljalo proso. V bolj znani latinizirani obliki pa je prvi mesec

leta januar. Je tisti, ki odpira vrata v novo leto, ki je po milosti Božji pred nami.
V Sloveniji je letošnje leto tudi volilno, zato nas vse skupaj v marcu čaka popravni izpit iz demokracije, ki se nam, kakor vidimo na skoraj vseh področjih skupnega življenja, pred štirimi leti ni izšel v skupno dobro. Zraven prosa smo tako v prosincu prosili tudi za zdravo pamet, ki jo naš narod v tem trenutku potrebuje bolj kot proso.
Bližajoče volitve se v javnem prostoru v mesecu prosincu že dodobra poznajo, četudi se uradna predvolilna kampanja prične šele 19. svečana. Vlada Roberta Goloba se v tem trenutku na vse pretege trudi zmanjšati porazne rezultate štiriletnega slabega upravljanja z državo.
Glavni slovenski mediji, na čelu z »depolitizirano«
RTV, jim pri tem ustrezljivo pomagajo, saj afere predsednika vlade in celotne vladajoče koalicije kljub novim dejstvom tudi v prosincu še niso dobile ustreznega sodnega ali političnega epiloga. Vse bolj jasno pa postaja, da tega niti ni pričakovati in da bomo morali vladi Roberta Goloba račun izstaviti šele na volitvah, ki pa bodo kmalu, v mesecu sušcu.
Medtem ko vlada z neomejenimi sredstvi polira svojo slabo podobo, pa se opozicijske stranke brez podpore medijske mašinerije trudijo pridobiti čim več ljudi za povolilno normalizacijo Slovenije.

V nasprotju s politiko in družbenim življenjem pa na področju športa, kjer smo Slovenci morda še najbolj enotni, dosegamo velike uspehe. Tako smo v prosincu ponovno doživeli večkratno zmagoslavje naših smučarskih skakalcev. Posebej zanimiva je bila tekma mešanih ekip v Willingenu, kjer smo kljub slabi vidljivosti in spremenljivemu vetru vseeno slavili zmago.
To me vedno znova spomni na potencial, ki ga imamo kot narod, a ga zaradi usodne razdeljenosti ne moremo v polnosti izkoristiti.
Zanimivo dogajanje je prosinec prinesel tudi cerkvi na Slovenskem. Naši škofje so bili od 12. do 17. prosinca 2026 na obisku Ad limina Apostolorum. Predsednik SŠK škof Andrej Saje je v pozdravnem nagovoru svetemu očetu izpostavil veliko veselje in globoko hvaležnost, da lahko obiščejo svetega očeta že v prvem letu pontifikata in da njegovo izvolitev sprejemajo kot dar Svetega Duha za Cerkev našega časa.
Škof saje je poudaril, da ima Cerkev na Slovenskem dolgo in bogato krščansko izročilo, ki je zaznamovalo naš jezik, kulturo, umetnost, šolstvo, pravo in družbeno zavest ter ohranilo narodno samobitnost v težkih zgodovinskih obdobjih. V pozdravu je obnovil hvaležnost, da je leta 1991 Slovenija postala samostojna država in se zahvalil Svetemu sedežu, ki je 13. 1. 1992 med prvimi priznal našo državo in spomnil, da ima naša Cerkev

številne svetniške osebnosti, zlasti bl. Antona Martina Slomška, bl. Alojzija Grozdeta, Drinske mučenke, škofa Friderika Barago, Danijela Halasa in mnoge druge, katerih življenje priča o rodovitnosti naše Cerkve.
Prosinec/januar pa nas spominja tudi na Božjo mater Marijo, ki jo v lavretanskih litanijah imenujemo Janua Coeli, vrata nebeška, saj nam odpira vrata v nadzemeljsko stvarnost. K Mariji se slovenski človek zateka, odkar smo Slovenci sprejeli krščansko vero. Z njeno pomočjo in priprošnjo pri Bogu smo obstali kot narod in z osamosvojitvijo postali nacija. Tega ne bi dosegli zgolj s človeškimi močmi. Uspelo nam je z izdatno naklonjenostjo Nebes, z njeno tiho priprošnjo in žrtvami naših številnih mučencev. Janua Coeli, vrata nebeška, bodi nam opora in zvezda vodnica tudi v času preizkušenj, da bomo kot posamezniki in narod svoje zemeljske poti usmerjali v skladu z Božjo voljo.

Z občudovanjem izrekam zahvalo in čestitke za željo po medsebojni duhovni povezanosti vsem živim in pokojnim ustvarjalcem Svobodne Slovenije ob njeni 85. letnici. Ob tej priložnosti se želim zahvaliti uredniškemu odboru Svobodne Slovenije za zaupanje, da vam bom lahko v prihodnje vsak mesec prinesel nekaj utrinkov iz domačih logov.

Franci Donko Mravlje

DESDE LOS PAGOS ESLOVENOS | *Prosinec*

En este número inauguramos una nueva sección titulada “Desde los pagos eslovenos”. En ella, Franci Donko Mravlje presentará los acontecimientos políticos, sociales, económicos y deportivos más importantes de Eslovenia.
Pero, ¿quién es Franci? Se trata de una persona con muchos talentos y una amplia formación, que prefiere que su presentación sea breve y dejar que sean sus palabras las que mejor lo describan. Por tal motivo tan solo diremos que ha incursionado en varias profesiones y que ama a Dios, a nuestra comunidad y a la patria (por supuesto que quien desee conocerlo más en profundidad podrá encontrar mucha información sobre él en internet).
La colectividad eslovena en Argentina ocupa un lugar muy especial en el corazón de Franci, por lo que aceptó con gusto nuestra invitación a ser parte de esta sección. Espera con entusiasmo poder mantenerse en contacto con nosotros, estrechar los lazos que nos unen, y por supuesto, poder visitarlos personalmente en alguna ocasión.
¡Gracias, Franci!

- Jose Luis Jan

PROSINEC

¡Queridos amigos!
De acuerdo a la Sociedad Histórica Dr. Franc Kovačič, la lista más antigua con nombres en esloveno para los meses del año es el Manuscrito de Škofja Loka de 1466. En este documento se recopilaron por primera vez las denominaciones autóctonas de los meses, las cuales hoy en día la mayoría de nosotros ya no recuerda. En *prosinec*, como se llamaba al primer mes del año, se pide abundancia, repre-

sentada en tiempos antiguos por el mijo (o proso en esloveno). En su actual y conocida forma latinizada, el primer mes del año es enero, el mes que abre la puerta a un nuevo año que, por la gracia de Dios, tenemos por delante.
En Eslovenia este será también un año electoral, por lo que en marzo nos espera a todos un nuevo examen de revisión de la democracia, cuyo resultado hace ya cuatro años, como se puede observar en casi todos los ámbitos de la vida, no fue el bien común. Junto con el mijo, en este prosinec también pedimos sentido común, algo que actualmente nuestra nación necesita incluso más que el mijo.
Pese a que la campaña electoral comenzará de manera oficial el 19 de febrero, el clima de elecciones ya se percibe claramente en el ambiente desde prosinec. Actualmente, el gobierno de Robert Golob intenta por todos los medios reducir los desastrosos resultados de cuatro años de mala gestión del Estado.
A tal fin, los principales medios de comunicación eslovenos, encabezados por la “despolitizada” RTV, se esmeran en prestarle su ayuda, ya que los escándalos del presidente del gobierno y de toda la coalición al mando, a pesar de nuevos hechos, aún no han recibido un epílogo judicial o político adecuado. Cada vez resulta más evidente que esto no sucederá y que tendremos que exigir cuentas al gobierno de Robert Golob en las próximas elecciones en el mes de *sušec* (marzo).
Mientras quienes gobiernan, y gracias a sus recursos ilimitados, buscan limpiar su mala imagen, los partidos de la oposición, sin el apoyo de la maquinaria mediática, se esfuerzan por atraer al mayor número

posible de votantes para la normalización postelectoral de Eslovenia.
A diferencia de lo que sucede en la política y la vida social, en el ámbito del deporte, que es donde quizá los eslovenos estemos más unidos, continuamos cosechando grandes éxitos. En enero volvimos a disfrutar de los múltiples triunfos de nuestros saltadores de esquí. La competición por equipos mixtos en Willingen fue sumamente interesante dado que allí obtuvimos la victoria a pesar de la mala visibilidad y los vientos inestables. Estos logros siempre me hacen reflexionar sobre el potencial que tenemos como nación pero que no podemos aprovechar al máximo debido a nuestras divisiones internas.
Este primer mes del año también trajo consigo acontecimientos interesantes para la Iglesia eslovena. Nuestros obispos estuvieron de visita ad limina Apostolorum del 12 al 17 de enero de 2026. En su saludo al Santo Padre, el presidente de la Conferencia Episcopal Eslovena, Mons. Andrej Saje, expresó su gran alegría y profunda gratitud por tener la posibilidad de visitarlo durante el primer año de su pontificado y por aceptar su elección como un don del Espíritu Santo para la Iglesia de nuestro tiempo.
El obispo Saje subrayó que la Iglesia en Eslovenia tiene una larga y rica tradición cristiana que ha marcado nuestro idioma, cultura, arte, educación, derecho y conciencia social, y que ha preservado la identidad nacional en períodos históricos difíciles. En su discurso recordó la independencia de Eslovenia en 1991 y agradeció a la Santa Sede, que fue una de las primeras en reconocer a nuestro país el 13 de enero de 1992. Asimismo recordó que nuestra Iglesia cuenta con numerosos fieles que han vivido una

vida ejemplar, especialmente el beato Anton Martin Slomšek, el beato Alojzij Grozde, las Mártires de Drina, el obispo Friderik Baraga, Danijel Halas y muchos otros, cuyas vidas dan testimonio de la fecundidad de nuestra Iglesia.
Prosinec/enero a su vez nos recuerda a la Madre de Dios, María, a quien en las letanías lauretanas llamamos *Janua Coeli*, la Puerta del Cielo, pues nos brinda acceso a la realidad celestial. Los eslovenos acudimos a María desde que adoptamos la fe cristiana. Con su ayuda y su mediación ante Dios hemos perseverado como pueblo y, con la independencia, nos hemos convertido en nación. Esto no habría sido posible tan solo a través de la fuerza humana. Lo hemos conseguido gracias a la abundante benevolencia del Cielo, a su silenciosa intercesión y a los sacrificios de nuestros innumerables mártires.
Janua Coeli, Puerta del Cielo, sé para nosotros apoyo y estrella guía también en tiempos de prueba, para que, como individuos y como nación, orientemos nuestros caminos terrenales de acuerdo a la voluntad de Dios.
Con admiración expreso mi gratitud y felicito en su 85º aniversario a todos los colaboradores de *Svobodna Slovenija*, vivos y difuntos, por su deseo de unidad espiritual mutua. Quisiera aprovechar la oportunidad para agradecer de igual manera al consejo editorial de *Svobodna Slovenija* por la gran confianza que han depositado en mí al permitirme brindarles todos los meses las principales novedades desde los pagos eslovenos.

Franci Donko Mravlje

KAJ SE KUHA V SVOBODNI? | Krofi

KROFI: pust je tu!

Ko gre za krofe se pogosto znajdem v dilemi: se držim starega recepta ali poskusim novega? Pa mi pomanjkanja časa prepreči nove poskuse in se lotim dela z znanim, domačim receptom. Kaj pa drugače, saj sem ga »podedovala« od naše drage kuharice gospe Helene Gričar, ki jih je več desetletja cvrla za pust v naši srenji v Carapachayu. Ko smo na kuharskem tečaju pozorno sledile njenim navodilom, se dobro spominjam, kako je gospa Helena prijazno pojasnila, da se testo ne valja z valjarjem ampak se kar z roko poravna do zelene debeline. Z veseljem vam delim njen recept.

SESTAVINE

- 1 kg. navadne moke (tip 0000)
- 4 velika jajca
- 60 gr. kvasa
- 1 limonina lupinica
- 4-5 žlice sladkorja
- 70 gr. masla

- 3 žlice sončničnega olja
- 3 vrečke stevie v prahu
- 3 žlice ruma
- 3 žlice konjaka
- 400 cc. mleka
- Pol žlice soli

ZA CVRENJE

- 500 gr. vegetaline
- 2 litra olja

Sladkor v prahu za posip, po potrebi.

PRIPRAVA

- Najprej ločimo rumenjake in beljake 3 jajc (obdržimo samo rumenjake), nato dodamo še četrto jajce celo. Premešamo. (sol poživi barvo)
- V lončku premešamo kvas z 1 žlico moke in malo mleka.
- Moko presejemo v skledo, v sredini naredimo jamico, kjer dodamo sladkor, vrečke stevie, rum in konjak, olje in v mleko stopljeno maslo, jajca, vzhajani kvas, to se pra-

vi vse sestavine.

- Dobro prenetemo. Testo naj bo gladko, mehko in naj se odlepi posode.
- Testo pokrijemo, (pazimo, da ne bo prepiha v sobi), pustimo naj vzhaja, da se podvoji. Dvakrat prenetemo.
- Raztegnemo v zaželeno debelino (okoli 2 cm. višine), z modelčki oblikujemo krofe.
- Krofe pokrijemo in pustimo, da zopet vzhajajo.
- Vzhajane krofe nato ocvremo v olju, ki naj bo v primerni temperaturi (160 do 170 stopinj Celzija). Lahko poskusimo z leseno žlico: če jo potopimo v olje in se ob tem pojavijo drobni mehurčki, je olje pripravljeno. Lahko pa tudi poskusimo s koškom testa. Ko lepo, nežno zacvrči, je olje pripravljeno.
- **VAŽNO:** krof položimo na olje tako, da vrhnja vzhajana stran gleda navzdol proti olju, ter lonec takoj pokrijemo s pokrovko, za 3-4 minute. Nato obrnemo krofe in jih v odkritem loncu cvremo še 3-4 minute, da dobijo lepo rjavo barvo. Krofe položimo na papirnate briščke. (da se odteče mast).

- Ohlajene (še tople) krofe napolnimo z marmelado.
- Posipamo s sladkorjem v prahu pred serviranjem.

Dober tek!

V današnjem virtualnem svetu ni izgovora, da ne bi cvrli krofe za pust. To je slovenska tradicija! Na spletu lahko najdete ogromno virov, receptov in videoposnetkov, ki natančno opisujejo postopek in ponujajo koristne nasvete. Želim vam veliko sreče!

Ani Klemen

¿QUÉ SE COCINA EN SVOBODNA? | Krofi

KROFI: ¡ya llegó el carnaval!

Cuando se trata de *krofi*, a menudo me encuentro ante un dilema: ¿me mantengo fiel a la receta habitual o pruebo algo nuevo? Pero, ante la falta de tiempo que me impide hacer experimentos, siempre recorro a la tradicional receta casera. Y ¿cómo no hacerlo?, si la “heredé” de nuestra querida cocinera, la señora Helena Gričar, que durante varias décadas los freía durante carnaval para nuestra comunidad en Carapachay. En el curso de cocina seguíamos atentamente sus indicaciones y recuerdo bien como la señora Helena explicaba amablemente que la masa no se estira con un palo de amasar, sino que se aplana directamente con la mano hasta alcanzar el grosor deseado.

Es para mí un placer compartir su receta con ustedes.

INGREDIENTES

- 1 kg de harina común (tipo 0000)
- 4 huevos grandes
- 60 g de levadura
- Ralladura de 1 limón

- 4-5 cucharadas de azúcar
- 70 g de manteca
- 3 cucharadas de aceite de girasol
- 3 sobres de stevia en polvo
- 3 cucharadas de ron
- 3 cucharadas de coñac
- 400 cc de leche
- ½ cucharada de sal

PARA FREÍR

- 500 g de grasa vegetal
- 2 litros de aceite

Azúcar impalpable para espolvorear, cantidad necesaria.

PREPARACIÓN

- Primero separamos las yemas y las claras de 3 huevos (usamos solo las yemas) y luego añadimos el cuarto huevo entero. Mezclamos. (La sal realza el color).
- En un recipiente pequeño mezclamos la levadura con 1 cucharada de harina y un poco de leche.
- Tamizamos la harina en un bol y hacemos

un hueco en el centro. Allí añadimos el azúcar, los sobres de stevia, el ron y el coñac, el aceite, la manteca derretida en la leche, los huevos y la levadura activada; es decir, todos los ingredientes.

- Amasamos bien hasta lograr una masa lisa, suave y que se desprenda del recipiente.
- Cubrimos la masa (cuidando que no haya corrientes de aire en la habitación) y la dejamos levar hasta que duplique su volumen. Amasamos dos veces.
- Estiramos la masa hasta el grosor deseado (aproximadamente 2 cm de altura) y con algún molde formamos los krofi. Luego los cubrimos y dejamos que vuelvan a levar.
- Una vez leudados, freímos los krofi en aceite a una temperatura adecuada (160 a 170 °C). Podemos chequear la temperatura con una cuchara de madera: si la sumergimos en el aceite y aparecen pequeñas burbujas, el aceite está listo. También podemos probar sumergiendo un trocito de masa. Cuando se forman burbujas pequeñas y constantes alrededor, el aceite está en su punto.

- **IMPORTANTE:** debemos colocar los krofi en el aceite con la parte superior leudada hacia abajo y tapar inmediatamente la olla durante 3-4 minutos. Luego los damos vuelta y los freímos con la olla destapada otros 3-4 minutos hasta que adquieran un bonito color dorado. Colocamos los krofi sobre servilletas de papel absorbente para que escurran el exceso de aceite.
- Una vez que se enfrían un poco (pero que aún estén tibios), los rellenamos con mermelada de damasco.
- Finalmente, antes de servir, los espolvoreamos con azúcar impalpable.

¡Buen provecho!

En el mundo digital de hoy no hay excusa para no freír krofi en carnaval. ¡Es una tradición eslovena! En internet pueden encontrar distintas fuentes, muchísimas recetas e innumerables videos que describen el proceso con detalle y ofrecen consejos útiles.

¡Les deseo mucha suerte!

Ani Klemen

NEKAJ UTRINKOV

